



## **Propozycje podstawowych elementów porozumień pomiędzy powiatowym centrum pomocy rodzinie a ośrodkiem pomocy społecznej w sprawie współpracy na rzecz reintegracji rodzin dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej**

*tekst roboczy*

Niniejszy tekst propozycji porozumienia pomiędzy powiatowym centrum pomocy rodzinie (lub miejskim ośrodkiem pomocy społecznej/rodzinie) został opracowany przez uczestników warsztatów zorganizowanych w 4 powiatach: olsztyńskim, nidzickim, wołomińskim i wyszkowskim – w ramach realizacji projektu „Razem dla dziecka i rodziny” sfinansowanego przez Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

Tekst ma być próbą wyjścia naprzeciw potrzebie wzmocnienia współpracy pomiędzy powiatowymi i gminnymi służbami pomocy społecznej, przy wykorzystaniu zasobów społeczności lokalnych. Celem tej współpracy jest efektywne tworzenie i realizacja skorelowanych planów pomocy dziecku i planów pracy z rodziną. Plany realizowane wspólnie przez asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, rodziny zastępcze, wychowawców z placówek opiekuńczo-wychowawczych służą wykonaniu wszelkich możliwych czynności, aby dzieci umieszczone w pieczy zastępczej mogły jak najszybciej powrócić do rodziny.

Porozumienie ma również na celu stworzenie procedur, dzięki którym programy wspierające rodziny oraz programy rodzinnej pieczy zastępczej będą rozwijane w sposób racjonalny, w oparciu o aktualne informacje na temat potrzeb.

Porozumienia mają wreszcie przyczynić się do powstania warunków do bieżącej, stałej współpracy – tworząc kanały wymiany informacji i wymiany poglądów.

Autorzy roboczego tekstu porozumienia liczą na to, że zostanie on wykorzystany przez odnośne powiatowe centra pomocy rodzinie i ośrodki pomocy społecznej (lub przez władze samorządowe), jako „podpowiedź” oficjalnych porozumień, które mogłyby być zawarte w celu podnoszenia efektywności wspólnej pracy specjalistów z różnych instytucji pomocy społecznej na rzecz wzmocnienia rodzin i reintegracji dzieci z rodzinami.

### **Propozycje tekstu porozumienia:**

1. Ośrodek Pomocy Społecznej przekazuje Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie informacje na temat rodzin, w których pracuje asystent rodziny i/lub pracownik socjalny, i w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka/dzieci poza rodziną. Informacje przekazywane są przez pracownika OPS wyznaczonego do współpracy z PCPR – pracownikowi PCPR wyznaczonemu do współpracy z OPS.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazuje OPS informacje o każdym dziecku umieszczonym w pieczy z terenu danej gminy – w sytuacji, w której OPS nie posiadał informacji na temat postępowania o ograniczeniu praw rodzicielskich, w celu przydzielenia asystenta rodziny i podjęcia wspólnej pracy nad reintegracją rodziny.



3. Informacje przekazywane są przez OPS do PCPR i przez PCPR do OPS niezwłocznie po uzyskaniu nowych informacji na powyższe tematy.
4. W razie potrzeby organizowane jest spotkanie przedstawiciela OPS, PCPR, szkoły, znaczących dla rodziny osób i ewentualnie organizacji pozarządowych —dotyczące danego przypadku rodziny.<sup>1</sup>

CEL POWYŻSZYCH ZAPISÓW:

*Efektywne planowanie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej przez PCPR, optymalne i planowe przygotowanie rodziny biologicznej do separacji oraz przygotowanie rodziny zastępczej do przyjęcia dziecka, wymiana danych i koordynacja planu pracy z rodziną oraz planu pomocy dziecku – w celu koordynacji działań na rzecz reintegracji rodziny.*

5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazuje ośrodkowi pomocy społecznej informacje o miejscach w rodzinnej pieczy zastępczej oraz typie rodziny zastępczej, w której mogłoby być umieszczone dziecko / dzieci

CEL: *Efektywne planowanie pracy z rodziną zagrożoną separacją dziecka.*

6. Niezwłocznie po wydaniu przez właściwy sąd rodzinny postanowienia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej z inicjatywy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej następuje wymiana niezbędnych informacji o rodzinie dziecka pomiędzy asystentem rodziny i/lub pracownikiem socjalnym i rodziną zastępczą, w tym wypracowanie planu pomocy dziecku skoordynowanego z planem pomocy rodzinie.

CEL: *Efektywne przygotowanie rodziny zastępczej do przyjęcia dziecka, rozpoczęcie planowej i skoordynowanej pracy zespołowej na rzecz reintegracji dziecka z rodziną.*

7. W przypadku postanowienia sądu rodzinnego o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej ze wspólnej inicjatywy asystenta rodziny i/lub pracownika socjalnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej organizowane jest spotkanie z udziałem wybranych członków rodziny, ważnych osób dla rodziny, specjalistów zaangażowanych w prace z rodziną (w tym. np. kurator sądowy) wraz z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej - w celu wymiany informacji, analizy przyczyn kryzysu, zbadania zasobów wewnętrznych i zewnętrznych rodziny, podjęcia decyzji dotyczących wyboru najlepszych rozwiązań. Spotkanie odbywa się w terminie nie późniejszym niż miesiąc od daty postanowienia sądowego.

CEL ZAPISU: *Opracowanie i realizacja optymalnych i skoordynowanych planów pomocy dziecku i pracy z rodziną., w tym podział ról i zadań.*

---

<sup>1</sup> W dyskusji na temat tego punktu pojawiła się potrzeba zbudowania narzędzia określającego poziom zagrożenia w rodzinie oraz ewentualną konieczność separacji dziecka od rodziny.



8a/ Po wydaniu przez Sąd Rodzinny postanowienia o umieszczeniu dziecka poza rodziną (w razie możliwości przed fizycznym umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej) z inicjatywy asystenta rodziny organizowane jest spotkanie z koordynatorem pieczy zastępczej wyznaczonym przez Dyrektora PCPR do pracy z rodziną zastępczą, która ma przyjąć (lub przyjąć) dziecko celem konsultacji do prowadzenie wspólnej pracy nad reintegracją dziecka z rodziną i pomocy asystenta (lub pracownika socjalnego) w opracowaniu pierwszej wersji planu pomocy dziecku.

8b/ Po wydaniu przez Sąd Rodzinny postanowienia o umieszczeniu dziecka poza rodziną (w razie możliwości przed fizycznym umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej) z inicjatywy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej organizowane jest spotkanie zapoznawcze rodziny zastępczej z koordynatorem i asystentem rodziny w celu uzyskania przez rodzinę zastępczą informacji potrzebnych do zapewnienia właściwej opieki nad dzieckiem oraz ewentualnej organizacji pierwszych kontaktów rodziny zastępczej oraz dziecka z wybranymi członkami rodziny biologicznej.

*CEL: Skoordynowanie planu pomocy dziecku i planu pracy z rodziną, uzyskanie przez rodzinę zastępczą niezbędnych informacji, wzmacnianie empatycznego myślenia o dziecku i jego rodzinie, wspólne uzgadnianie celu planu, skoordynowanie zadań, podział ról.*

9. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu ośrodek pomocy zastępczej zapewnia stałą pracę z rodziną asystenta rodziny lub pracownika socjalnego.

*CEL: Umożliwienie planowej i skoordynowanej pracy na rzecz reintegracji dziecka z rodziną*

10. Począwszy od pierwszego spotkania zorganizowanego nie później, niż miesiąc po wydaniu przez Sąd Rodzinny postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wymieniają się informacjami i koordynują założenia i zadania planów pomocy dziecku i planu pracy z rodziną. Wymiana informacji następuje w drodze telefonicznej, elektronicznej i osobistej – w zależności od potrzeb.

*CEL: Umożliwienie planowej i skoordynowanej pracy na rzecz reintegracji dziecka z rodziną*

11. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie powiatu asystent rodziny wraz z koordynatorem pieczy zastępczej określają zapotrzebowanie na specjalistyczne wsparcie w przygotowaniu i realizacji skoordynowanych planów pomocy dziecku i pracy z rodziną, a zarówno kierownik ośrodka pomocy społecznej, jak i dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie udzielają wszelkiej możliwej pomocy w celu zapewnienia niezbędnego specjalistycznego wsparcia.



*CEL ZAPISU: Zapewnienie niezbędnego wsparcia specjalistycznego w opracowaniu i realizacji planów pomocy dziecku i pracy z rodziną.*

12. W przypadku udowodnionego niepowodzenia skoordynowanego planu pomocy dziecku i planu pracy z rodziną na rzecz reintegracji dziecka z rodziną asystent rodziny (lub pracownik socjalny) wspólnie z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i przy wsparciu kierownika ośrodka pomocy społecznej i dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie organizują spotkanie zespołowe z udziałem rodziny zastępczej, ważnych osób dla rodziny biologicznej, członków rodziny biologicznej dziecka, specjalistów – w celu podsumowania dotychczasowej realizacji skoordynowanych planów i ewentualnej zmiany celu pracy z dzieckiem i rodziną.

*CEL ZAPISU: Umożliwienie realizacji planu optymalnego dla właściwego rozwoju dziecka i zgodnego z dobrem dziecka.*

13. W przypadku braku zgodności pomiędzy asystentem rodziny (pracownikiem socjalnym) a koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej na temat założeń lub realizacji skoordynowanych działań na rzecz reintegracji dziecka z rodziną, sprawa jest rozpatrywana przez wspólnie kierownika ośrodka pomocy społecznej i dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie w celu osiągnięcia porozumienia i kontynuacji skoordynowanej, planowej pracy zespołowej.

*CEL ZAPISU: Realizacja skoordynowanej i planowej pracy zespołowej na rzecz reintegracji dziecka z rodziną.*

---

W przypadku zainteresowania powyższą propozycją porozumienia lub pytań w tym zakresie prosimy o kontakt:

**Fundacja Dziecko i Rodzina: [fdir@wp.pl](mailto:fdir@wp.pl), tel. 536 555 608**